

Üniversite Öğrencilerinin Topluluk Önünde Konuşma Kaygı Düzeyinin Belirlenmesi

Aynazım MAYRAMBEG KIZI¹ ve Erkan EFİLTİ²

Öz

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin topluluk önünde konuşma kaygı düzeylerini belirlemektir. Çalışmada nicel araştırma türlerinden betimsel nitelikli tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim-öğretim yılı Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi'nde öğrenim gören çalışmadaki ölçeği gönüllü olarak cevaplayan 181 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmada veri toplama aracı olarak Bartholomay ve Houlihan tarafından geliştirilmiş Çabuker'in Türkçeye uyarlanmış olduğu Topluluk Önünde Konuşma Kaygısı ölçeği (TÖKKÖ) kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin aritmetik ortalamasına göre kararsız seçeneğine denk geldiği belirlenmiştir. Yaş değişkenine göre farklılaşma durumu incelendiğinde bilişsel alt boyutta 18-20 yaş arası üniversite öğrencilerinin lehine 21-23 ve 24-26 yaş arasındaki öğrencilere göre anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur. Bölüm değişkenine göre bilişsel alt boyutta RTS ve PDR bölümleri arasında RTS lehine, turizm ve ziraat grupları arasında Turizm bölümü lehine anlamlı bir farklılaşmanın olduğu sonucu bulunmuştur. Anne eğitim düzeyi değişkenine göre bilişsel ve davranışçı alt boyutta lise mezunu annelerin çocukları lehine anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin kardeş sayısı değişkenine göre farklılaşma durumu incelendiğinde ölçme aracının bilişsel alt boyutunda 7 ve üzerinde kardeş sahibi olan öğrenciler ile 1-3 ve 4-6 arası kardeş sayısına sahip üniversite öğrencileri lehine anlamlı bir farklılaşmanın olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Öğrencileri, Kaygı, Topluluk Önünde Konuşma

Determination of Public Speaking Anxiety Level of University Students

Abstract

The aim of this study is to determine the public speaking anxiety levels of university students. In the study, descriptive survey model, which is one of the quantitative research types, was used. The study group of the research consisted of 181 students who voluntarily answered the scale in the study, studying at Kyrgyzstan Turkey Manas University in the 2022-2023 academic year. In the study, the Public Speaking Anxiety Scale (TÖKKÖ), which was developed by Bartholomay and Houlihan and adapted into Turkish by Çabuker, was used as a data collection tool. According to the research findings, it was determined that the TÖKKKS levels of the university students corresponded to the undecided option according to the arithmetic mean. When the differentiation status according to the age variable was examined, a significant difference was found in favor of university students between the ages of 18-20 and students between the ages of 21-23 and 24-26 in the cognitive sub-dimension. According to the department variable, a significant difference was found between the RTS and PDR departments in the cognitive sub-dimension, in favor of RTS, and between the Tourism and Agriculture groups in favor of the Tourism department. A significant difference was found in favor of the children of high school graduate mothers in the cognitive and behavioral sub-dimension according to the mother's education level variable. When the differentiation status of university students according to the number of siblings variable was examined, it was concluded that there was a significant difference in favor of students with 7 or more siblings and university students with 1-3 and 4-6 siblings in the cognitive sub-dimension of the measurement tool.

Key Words: University Students, Anxiety, Public Speaking

Atf İçin / Please Cite As:

Mayrambeg Kızı, A. ve Efiltili, E. (2023). Üniversite öğrencilerinin topluluk önünde konuşma kaygı düzeyinin belirlenmesi. *Uluslararası Medeniyet Çalışmaları Dergisi*, 8 (1), 134-147. Doi: <https://doi.org/10.58648/inciss.1289256>

¹ Yüksek lisans - Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, ainazmatkadyrova@gmail.com,

 ORCID: 0000-0003-1938-7586

² Doç. Dr. - Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, efiltili71@gmail.com

 ORCID: 0000-0003-1158-5764

Giriş

Bireyler günlük yaşamlarına devam ederken kişilerarası ilişkilerinde, birebir kurdukları iletişimde ya da bir topluluk içinde tedirginlik yaşayabilirler. Sosyal bir varlık olan insan için iletişim, yaşamın her anında bilinçli ya da bilinçsiz olarak içinde bulunduğu, insanlığın başladığı andan itibaren var olan bir süreç olarak ifade edilmektedir (Çentinkaya, 2017). İnsanlar sevinç, keder, korku gibi duygularını ifade etmek için zaman içerisinde çeşitli iletişim yöntemleri geliştirmişlerdir (Rayudu, 2009). Zıllıoğlu (1996) iletişimin temel amacının toplumsal yaşamın bir parçası olan insanın davranış ve tutumlarında olumlu yönde değişiklik yapmak olduğunu dile getirmektedir. Dolayısıyla iletişimin insanların toplumsal yaşamlarının yanı sıra iş ve aile yaşamlarında da oldukça önemli olduğu söylenebilir. İletişimi ve iletişim sürecini etkili kullanan insanlar hayatı daha mutlu bir şekilde sürdürmelerinin yanı sıra mesleki açıdan da daha başarılı olmaktadır (Burak, 2005). Birey günlük hayatında yoğun bir iletişim gerçekleştirir. Bu iletişim yazılı, sözlü ya da sözsüz olabilmektedir. Sözlü iletişim gerçekleşirken konuşan olarak yer alındığında duygu ve düşünceler ifade edilirken anlatılanların da karşı taraftan anlaşılması beklenmektedir. Karşı tarafta tek bir dinleyici olabildiği gibi bu konuşma birçok kişinin önünde de yapıyor olabilir. Bu durumda birey, bir topluluğun önünde konuşmuş olacaktır. İkili konuşmalarda kişinin yaptığı konuşmayı etkileyen bazı unsurlar bulunmaktadır. Topluluk karşısında yapılan konuşmalarda bu unsurlar çok daha farklı şekilde tezahür edebilir (Bilmez, 2021).

Bireyler günlük yaşamlarına devam ederken kişilerarası ilişkilerinde, birebir kurdukları iletişimde ya da bir topluluk içinde tedirginlik yaşayabilirler. Bu tedirginlik zaman zaman birey için motivasyon sağlayıcı bir unsur olabilirken kimi zaman da bireyin yaşantısını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu nedenle bazı bireyler iletişim kurarken kendilerini rahatlıkla ifade ederken, bazı bireyler çevreleriyle iletişim kurmakta güçlük çekmekte ve yaşadıkları bu güçlük bireylerin hayatlarını olumsuz etkileyebilmektedir (Öztürk, Sayar, Uğurad ve Tüzün, 2005). İletişim kurmakta güçlük çeken bireyler çevreyle etkileşime girecekleri durumlarda kaygı yaşarlar. Kaygı (anksiyete), bilinçdışından kaynaklandığı için nedeni bilinmeyen tehlike, talihsizlik, korku ya da bekleyişin yarattığı tedirginlik, akıldışı korku olarak tanımlanmaktadır (Bakırcıoğlu, 2016). Uğuz (2016) çalışmasında kaygıdan dolayı, "bireyin topluluk önünde istek, arzu ve beklentilerini gerçekleştirememeye ihtimaline karşı duyduğu tedirginlik halini yansıtmakta; sinirlilik, huzursuzluk ve korku şeklinde kendini göstermekte olduğunu ifade etmiştir. İnsanlar doğal olarak topluluk karşısında konuşurken konuşmanın bilişsel, fiziksel ve duyuşsal temellerinden etkilenirler. Bu etkilenmenin sonucunda konuşma istenilen amaçlara ulaşmayabilir. Konuşma becerisi mesleklerin icrasında da oldukça önemlidir, ancak bazı meslekler için çok daha önemlidir. Bu tür meslekler genellikle kaynağında insan olan ve doğrudan insanla muhatap olunan mesleklerdir (Özden, 2018).

Kaygı günlük yaşamda en sık gözlenen, pek çok sosyal durumda olağan karşılanan ve kişinin kendisini geliştirmesine, başarılı olabilmek için daha etkin bir biçimde çalışmasına yardımcı olan bir duygu durumudur (Ceylan, 2011). Ancak, fiziksel semptomlarla (terleme, kalp atışlarının hızlanması, sesin titremesi gibi) birlikte, sosyal görevlerde başarısız olunacağına dair olumsuz düşünceleri içeren bilişsel yapılar bir araya geldiklerinde kaygıya neden olan görevlerden kaçma gibi davranışsal olaylar meydana gelmektedir. Bu durum, kontrol edilemediğinde ise sosyal kaygı olarak tanımlanmaktadır (Vertue, 2003).

Toplumda kendini ifade edebilmede konuşma becerisinin etkisi düşünüldüğünde, konuşmaya yönelik duyulan kaygıların etkileri daha da önemli hale gelmektedir (Demir ve Melanlıoğlu, 2014). Konuşma becerisinin önemi herkes tarafından bilinse de zaman zaman bireyleri topluluk önünde ve yüz yüze yapılan konuşmalarında, olumsuz etkilemektedir. Bu olumsuz etkenler bireyin içinde bulunduğu çevrenin özelliklerinden kaynaklanabildiği gibi, bireyin psikolojik yapısından kaynaklanabilmektedir (Sargin, 2006). Bireyin topluluk önünde konuşurken söyleyeceklerini unutmaması, konuşmanın dinleyiciler tarafından mantıklı bulunmayacağı ya da dinleyicilerin kendisini olumsuz değerlendirebileceği düşüncesi kişinin konuşma kaygısı yaşamasında ve konuşmaktan kaçınmasına sebep olabilmektedir. Konuşma kaygısı yaşayan bireyler kendilerinde bir problem olduğunu düşündüklerinden konuşma

esnasında sürekli olarak kendilerine olumsuz mesajlar gönderirler (Kavruk ve Deniz, 2015). Bu durum, bireyin rahat olmamasına, endişeli tavırlar sergilemesine, konuşmayı bir an önce bitirme çabasına girmesine, dinleyicilerle göz teması kuramamasına, vücut ısısının yükselmesine ve terlemesine yol açabilmektedir (Arslan, 2012).

Eğitim sisteminin temel taşlarından birini üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilerin değişim ve gelişimlerinin hızlı olduğu bu dönemde aldıkları eğitim, hayatlarını etkilemektedir. Topluluk karşısında konuşma eğitimi de öğrencilerin bu dönemde alabileceği eğitimlerdendir. Yapılan çalışmalar göstermiştir ki çocukluk döneminde etkili iletişime yönelik gerekli beceriler geliştirilirse daha sonraki yıllarda iletişim kaygısı düzeyi düşmektedir (Erdoğan, 2018). Yukarıdaki araştırma sonuçları ve tartışmalar dikkate alındığında üniversite öğrencilerinin toplum önünde konuşma kaygısı dikkate değer bir durum olarak görülmüştür ve çalışma buradan hareketle gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Üniversite öğrencilerinin topluluk önünde konuşma kaygı düzeylerini belirlemektir. Bu amaca ulaşmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Üniversite öğrencilerin topluluk önünde konuşma kaygı düzeyleri nelerdir?
2. Üniversite öğrencilerin topluluk önünde konuşma kaygı düzeyleri;
 - a. Cinsiyete göre,
 - b. Yaşa göre,
 - c. Devam ettikleri bölüme göre,
 - d. Ebeveynlerin eğitim düzeylerine göre,
 - e. Kardeş sayısına göre
 - f. Yaşadığı yere göre anlamlı bir biçimde farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin topluluk önünde konuşma kaygı düzeylerini belirlemek için nicel araştırma türlerinden “betimsel nitelikli tarama” modelinden yararlanılmıştır. Betimsel yöntem olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye ve açıklamaya çalışmaktadır. Tarama modeli geçmişte olmuş yada halen olan bir durumu var olan şekliyle tespit etmeyi amaç edinen bir araştırmaya modelidir ve araştırmanın konusu olan durum kendi koşulları içinde olan haliyle tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2014).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim-öğretim yılı Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi’nde öğrenim gören çalışmadaki ölçeği gönüllü olarak cevaplayan 181 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmaya gönüllü olarak katılarak ölçeğe cevap veren öğrencilerin demografik özelliklerini gösteren Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılar İle İlgili Demografik Bilgiler (n=180)

Değişkenler	Özellikleri	F	%
Cinsiyet	Kadın	134	74,0
	Erkek	47	26,0
Yaş	21-23	62	34,3
	24-26	45	24,9
	27 ve üzeri	35	19,3
Bölüm	PDR	27	14,9
	RTS	25	13,8
	İşletme	18	9,9
	İngiliz Dili	32	17,7
	Turizm	36	19,9

	Ziraat	19	10,5
	Tarih	24	13,3
Anne eğitim düzeyi	Lise	67	37,0
	Üniversite	114	63,0
Baba eğitim düzeyi	Lise	59	32,6
	Kolej	36	19,9
	Üniversite	67	37,0
	Yükseköğretim	19	10,5
Yaşadığı yer	Köy	64	35,4
	İlçe	57	31,5
	Şehir	60	33,1
Kardeş sayısı	1 (1-3)	50	27,6
	2(4-6)	68	37,6
	3 (7 ve üzeri)	63	34,8
	Toplam	181	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi 134 kız öğrenci, 47 erkek öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların (%74)’ünün kız öğrenciler olduğu (%26)’sının ise erkek öğrenciler olduğu görülmektedir. Yaş değişkenine göre, araştırmaya katılan öğrencilerin %21,5’inin (18-20) yaş aralığında, %34,3’ünün (21-23) yaş aralığında, %24,9’unun ise (24-26) yaş aralığında %19,3’ünün (27 ve üzeri) yaş aralığında olduğu belirlenmiştir. Bölüm değişkeni incelendiğinde, Pdr’den %14,9 öğrenci, radyo televizyon ve sinemadan %13,8 öğrenci, işletmeden %9,9 öğrenci, İngiliz dili bölümünden %17,7 öğrenci, turizmden %19,9 öğrenci, ziraattan %10,5 öğrenci, tarih bölümünden ise %13,3 öğrenci katıldığı görülmektedir. Anne eğitim durumu incelendiğinde %37’si lise, %63’ü üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Baba eğitim durumu incelendiğinde %32,6’sı lise, %19,9’u kolej, %37’si üniversite, %10,5’i ise yükseköğretim mezunu olduğu tespit edilmiştir. Yaşadığı yer incelendiğinde, öğrencilerin %35,4’ü köyde, %31,5’i ilçede, %33,1’i ise şehirde yaşadığı belirlenmiştir. Kardeş sayısı değişkeni incelendiğinde %27,6’sının (1-3), %37,6’sının (4-6), %34,8’inin (7 ve üzeri) kardeşinin olduğu belirlenmiştir.

Veri Toplama Süreci

Nicel verilerin toplanması sürecinde öncelikle uygulama için gereken yerlerden izinler alınmıştır. Araştırmanın verileri 2023 yılının mart ayında toplanmıştır. Araştırma için ölçek formu öğrencilere internet ortamında, Google formu hazırlanarak uygulanmıştır. Öğrencilerin ölçeği doldurması kendi isteğine, gönüllülük esasına göre olmuştur

Veri Toplama Aracı

Nicel veri toplama aracı olarak ölçek kullanılmıştır. Araştırma kapsamında kullanılan veri toplama aracı iki bölümden oluşmuştur. İlk bölümde araştırmacı tarafından hazırlanan öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, bölümü, yaşadığı yer, anne-babanın eğitim durumu, kardeş sayısı bilgilerini belirlemek amacıyla 7 maddeli sosyo-demografik bir alan yer almaktadır. İkinci bölümde Bartholomay ve Houlihan (2016) tarafından geliştirilmiş Çabuker’in (2020) Türkçeye uyarlanmış olduğu “Topluluk Önünde Konuşma Kaygısı” ölçeği bulunmaktadır. 16 maddeden oluşan ölçek toplum önünde konuşma kaygısını ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçekteki ifadeler beşli Likert tipinde “Asla”, “Çok az”, “Kısmen”, “Çok”, “Aşırı derecede” biçimindedir. “Asla” seçeneğinden başlamak üzere 1’den 5’e aktaran şekilde puanlanmıştır. Ölçek dört alt boyuttan oluşmaktadır (bilişsel, davranışçı, psikolojik, ters maddeler).

Topluluk Önünde Konuşma Kaygısı Ölçeği: Topluluk Önünde Konuşma Kaygısı Ölçeği (TÖKKÖ), 2016 yılında Bartholomay ve Houlihan tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin geliştirme sürecinde katılımcı olarak psikoloji alanında lisans öğrenimine devam eden 375 öğrenci seçilmiştir. Ölçek kaygının üç bileşenli modelini esas alınarak geliştirilmiştir. Beşli Likert tipi [asla (1) ile aşırı derecede (5)] derecelemeye sahip olan ölçek 17 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin beş maddesi tersten kodlanmaktadır. Bu maddeler orijinal ölçekte altıncı, yedinci, sekizinci, 16. ve 17. maddelerdir. Ölçeğin orijinal halinde alınabilecek en düşük puan 17, en yüksek puan 85’tir. Ölçek bilişsel (1-8 arası maddeler), davranışsal (9. 12. 15. ile 17. maddeler) ve psikolojik (10. 11. 13. 14. ve 16. maddeler) olmak üzere üç alt boyuttan meydana gelmektedir.

Ölçeğin bilişsel boyutu için “Konuşurken kelimelerin içinde kaybolacağımdan korkarım.” ; davranışsal boyutu için “Konuşma yaparken ellerim titrer.” ve psikolojik boyutu için “Konuşmam boyunca terlerim.” maddeleri örnek olarak gösterilebilir. Ayrıca orijinal ölçekte iç tutarlılık katsayılarının bilişsel boyut için .88, davranışsal boyut için .75 ve psikolojik boyut için .87 oranında iç güvenilirliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin tümüne ilişkin iç tutarlılık katsayısı ise .94 olarak rapor edilmiştir. Ölçeğin orijinal halinde doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmadığı, açıklayıcı faktör analizi sonrasında ise üç faktörlü bir yapısının olduğu, faktör yüklerinin .46 ile .82 arasında değiştiği ve faktörlerin toplam varyansın %59.95’ini açıkladığı ortaya çıkmıştır.

Ölçeğin Türkçe uyarlamasında korelasyona bakılmıştır (.97). Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin olarak elde edilen iç tutarlılık analizinin sonucunun $\alpha = .89$ olduğu hesaplanmıştır. Madde toplam korelasyon değerleri incelendiğinde altıncı maddenin madde toplam değerinin -.021 olduğu görülmüş ve düşük olduğu için ölçme aracından çıkarılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde parametrik veya parametrik olmayan testlerden hangisinin kullanılacağını belirlemek için verilerin normal dağılıp dağılmadığına bakılmıştır. Normal dağılım, istatistiksel analiz ve yapısal eşitlik modellemelerinde temel bir varsayım olarak kabul edilmektedir (Hair, Black, Babin ve Anderson, 2010). Normal dağılım şartını yerine getirip getirmediğinden önce uç değerler belirlenerek veri setinden çıkartılmıştır. Normal dağılımın belirlenmesi için öncelikle Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri sonuçlarına bakılmış ve sonuçların her iki test türünde de anlamlı çıktığı görülmüştür ($p \leq 0.05$). Daha sonra Sosyal Bilimler alanında yapılan çalışmalarda verilerin normal dağılım özelliği taşıyıp taşımadığının anlaşılması daha çok basıklık (Skewness) ve çarpıklık (Kurtosis) değerleri ile sağlandığından bu değerlere bakılmıştır. Verilerin basıklık değerinin 0.36 ve çarpıklık değerinin ise .00 olduğu belirlenmiştir. Bazı araştırmacılara (Field 2009; George ve Mallery, 2010) göre bu değerlerin +2 ile -2 arasında bulunması verilerin normallik dağılım koşulunu yerine getirdiğine ilişkin yeterli kanıt olarak kabul etmektedir. Bu araştırmanın basıklık ve çarpıklık değerleri +2 ile -2 arasında yer aldığından parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Bağımsız değişkenlerin farklılaşma durumunu hesaplarken, dijital akıcılık düzeyinin iki kategorik değişkenli olanlar ile farklılaşma durumuna bağımsız örneklem t-testi ile çok değişkenli olanlara ise ANOVA analizi ile bakılmıştır. Bağımsız örneklem t-testi etki değerinin hesaplanmasında r etki formülünden yararlanılmıştır. r değerinin 0,1 olması küçük etki, 0,3 olması orta ve 0,5 olması büyük (large) etki olarak değerlendirilir (Field, 2009)

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde Toplum önünde konuşma kaygısı ölçeğiyle elde edilen verilerin analiz sonuçlarına göre katılımcıların TÖKKÖ düzeyleri belirlenmiştir. Daha sonra araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri ile ölçeğin alt boyutları arasında ilişki düzeyleri göre karşılaştırılmıştır.

Araştırmanın birinci alt amacı olan üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerine ilişkin bulgulara Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2. TÖKKÖ Ölçeğine İlişkin Betimsel Veriler

Değişkenler	Aralık Değer	N	X	Ss	
TÖKKÖ	Asla	(1) 1.00-1.85			
	Çok az	(2) 1.86-2.71			
	Kararsızım	(3) 3.58-4.43	289	4.94	.86
	Çok	(4) 4.44-5.29			
	Aşırı Derecede	(5) 5.30-6.14			

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin aritmetik ortalaması 4.94 olarak hesaplanmıştır. Bu değer ölçeğin değerlendirme aralıkları dikkate alındığında *kararsızım* seçeneğine denk geldiği anlaşılmaktadır.

Araştırmanın ikinci alt amacının a maddesi olan üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılması amacıyla yapılan t-testi analizi sonuçlarına Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3: Üniversite Öğrencilerinin TÖKKÖ Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	t	p
Bilişsel	Kadın	134	19,62	3,29	-616	.539
	Erkek	47	19,97	3,57		
Davranışçı	Kadın	134	10,12	2,74	-510	.611
	Erkek	47	10,36	2,62		
Psikolojik	Kadın	134	12,97	2,59	-1.58	.088
Genel puan	Erkek	47	13,63	2,17	1.24	.216
	Kadın	134	41,82	7,33		
	Erkek	47	43,36	7,30		

Tablo 3'te üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşma durumları verilmiştir. Yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda ölçme aracının bütün boyutlarında anlamlı farklılık görülmemiştir.

Araştırmanın ikinci alt amacının b maddesi olan üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin yaş değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçlarına yer verilmiştir. Üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ ölçeğinden aldıkları puanların yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla Tek yönlü ANOVA yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin TÖKKÖ ölçeğine ilişkin puanlarının yaşa göre incelemek amacıyla yapılan Tek yönlü ANOVA sonuçları ve varyanslar eşit olmadığı için tercih edilen Dunnett C Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinin TÖKKÖ Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Bilişsel	Gruplar arası	3	73,696	24,565	2,21	.008	18-20 - 21-23 18-20 - 24-26
	Gruplar içi	177	1962,934	11,090			
	Genel	180	2036,630				
Davranışçı	Gruplar arası	3	12,619	4,206	,568	.63	
	Gruplar içi	177	1310,994	7,407			
	Genel	180	1323,613				
Psikolojik	Gruplar arası	3	31,092	10,364	1.67	.017	21- 23 -18-20 27+- 18-20
	Gruplar içi	177	1095,173	6,187			
	Genel	180	1126,265				
Genel puan	Gruplar arası	3	234,016	78,005	1.46	.227	
	Gruplar içi	177	9455,144	53,419			
	Genel	180	9689,160				

Tablo 4'te üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılaşma durumları verilmiştir. Yapılan bağımsız örneklem tek yönlü ANOVA-testi sonucunda ölçme aracının bilişsel alt boyutunda daha genç 18-20 yaş arası üniversite öğrencileri ile 21-23 ve 24-26 yaş aralığındaki daha tecrübeli öğrencileri arasında yapılan karşılaştırmada daha genç 18-20 yaş arası üniversite öğrencileri lehine ($f_{2,21}=p\leq 0.05$), Psikolojik alt boyutunda 27 ve üzerindeki yaşlar da olan üniversite öğrencileri ile 18-20 yaş aralığında olan üniversite öğrencilerin arasında yapılan karşılaştırmada 27+ üzeri yaşta olan üniversite öğrencileri lehine ($f_{1,27}=p\leq 0.05$) anlamlı bir farklılaşma gözlenmiştir. TÖKKÖ ölçeğinin geneli ve diğer boyutlarda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($f_{,568}=p\geq 0.05$), ($f_{,227}=p\geq 0.05$). Diğer bir deyişle Topluluk önünde konuşma kaygısı düzeyleri açısından daha genç üniversite öğrencilerinin daha rahat kendilerini ifade ettikleri görülmektedir.

Araştırmanın ikinci alt amacının c maddesi olan üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin bölüm değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçlarına Tablo 5'te yer verilmiştir.

Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinin TÖKKÖ Düzeylerinin Bölüm Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Faktör	Varyans kaynağı	Sd	Kareler toplamı	Kareler ortalaması	F	P	Fark
Bilişsel	Gruplar arası	6	188,970	31,495	2,966	,009	RTS-PDR Turizm-Ziraat
	Gruplar içi	174	1847,660	10,619			
	Genel	180	2036,630				
Davranışçı	Gruplar arası	6	68,018	11,336	1,571	,158	
	Gruplar içi	174	1255,595	7,216			
	Genel	180	1323,613				
Psikolojik	Gruplar arası	6	40,864	6,811	1,092	,369	
	Gruplar içi	174	1085,402	6,238			
	Genel	180	1126,265				
Genel puan	Gruplar arası	6	637,892	106,315	2,044	,032	Turizm-Tarih
	Gruplar içi	174	9051,268	52,019			
	Genel	180	9689,160	31,495			

Tablo 5'de üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin bölüm değişkenine göre farklılaşma durumlarına ilişkin ANOVA analizi sonuçları yer almaktadır. Tablodan da görüleceği üzere ölçme aracının bilişsellik alt boyutunda RTS ve PDR bölümleri arasında RTS lehine, ($f_{2,966}=p\leq 0.05$), Turizm ve Ziraat grupları arasında turizm bölümü lehine ($f_{2,966}=p\leq 0.05$) anlamlı bir farklılaşmanın olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin genel puan durumunda ise Turizm ve Tarih bölümleri arasında Turizm bölümü lehine anlamlı bir farklılaşmanın olduğu gözlenmiştir.

Araştırmanın ikinci alt amacının d maddesi üniversite öğrencilerinin anne eğitim düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılması amacıyla yapılan t-testi analizi sonuçlarına Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6: Üniversite Öğrencilerinin Anne Eğitim Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	t	P
Bilişsel	Lise	67	20,40	3,37	2,120	.003
	Üniversite	114	19,31	3,30		
Davranışçı	Lise	67	10,67	3,12	1,852	.006
	Üniversite	114	9,90	2,40		
Psikolojik	Lise	67	13,26	2,27	,514	.088
	Üniversite	114	13,07	2,63		
Genel puan	Lise	67	43,71	7,53	1,24	,035
	Üniversite	114	41,34	7,10		

Tablo 6'da üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin Anne eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşma durumları verilmiştir. Yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda ölçme aracının bilişsel alt boyutunda lise mezunu annelerin çocukları lehine ($t_{2,120}=p\leq 0.05$), davranışçı alt boyutunda lise mezunu annelerin çocukları lehine ($t_{1,852}=p\leq 0.05$) anlamlı bir farklılaşma gözlenmiştir. TÖKKÖ ölçeğinin geneli için hesaplanan t testinde de yine lise mezunu annelerin çocukları lehine anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($t_{1,24}=p\leq 0.05$). Diğer bir deyişle Topluluk önünde konuşma kaygısı düzeyleri, açısından lise mezunu annelerin çocuklarının daha rahat kendilerini ifade ettikleri görülmektedir.

Araştırmanın ikinci alt amacının d maddesi üniversite öğrencilerinin Baba eğitim düzeylerinin yaş değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçlarına Tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 7. Üniversite Öğrencilerinin TÖKKÖ Düzeylerinin Baba Eğitim Düzey Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Faktör	Varyans kaynağı	Sd	Kareler toplamı	Kareler ortalaması	F	P	Fark
Bilişsel	Gruplar arası	3	58,005	19,335	1,730	,163	
	Gruplar içi	177	1978,625	11,179			
	Genel	180	2036,630				
Davranışçı	Gruplar arası	3	22,474	7,491	1,019	,386	
	Gruplar içi	177	1301,139	7,351			
	Genel	180	1323,613				
Psikolojik	Gruplar arası	3	18,005	6,002	,959	,414	
	Gruplar içi	177	1108,260	6,261			
	Genel	180	1126,265				
Genel puan	Gruplar arası	3	158,990	52,997	,984	,401	
	Gruplar içi	177	9530,170	53,843			
	Genel	180	9689,160	19,335			

Tablo 7’de üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin baba eğitim düzeyine göre farklılaşma durumları verilmiştir. TÖKKÖ ölçeğinin geneli için hesaplanan ANOVA testinde de baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($F_{,984}=p \geq 0.05$). Diğer bir deyişle baba eğitim düzeyleri öğrencilerin TÖKKÖ düzeyleri istatistikî açıdan anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır.

Araştırmanın ikinci alt amacının e maddesi olan üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin yerleşim değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçlarına Tablo 8’de yer verilmiştir.

Tablo 8. Üniversite Öğrencilerinin TÖKKÖ Düzeylerinin Yerleşim Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Faktör	Varyans kaynağı	Sd	Kareler toplamı	Kareler ortalaması	F	P	Fark
Bilişsel	Gruplar arası	2	26,538	13,269	1,17	,311	
	Gruplar içi	178	2010,092	11,293			
	Genel	180	2036,630				
Davranışçı	Gruplar arası	2	35,235	17,618	2,43	,09	Köy- Şehir İlçe- Şehir
	Gruplar içi	178	1288,378	7,238			
	Genel	180	1323,613				
Psikolojik	Gruplar arası	2	11,898	5,949	,950	,389	
	Gruplar içi	178	1114,367	6,260			
	Genel	180	1126,265				
Genel puan	Gruplar arası	2	137,740	68,870	1,28	,280	
	Gruplar içi	178	9551,420	53,660			
	Genel	180	9689,160	13,269			

Tablo 8’de üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin yerleşim değişkenine göre farklılaşma durumlarına ilişkin ANOVA analizi sonuçları yer almaktadır. Tablodan 8’de görüleceği üzere ölçme aracının davranışçı alt boyutunda köyde yaşayan öğrenciler ile şehirde yaşayan üniversite öğrencileri arasında köyde yaşayan öğrenciler lehine, ($f_{2,43}=p \leq 0.05$) anlamlı bir farklılaşmanın olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin genel puan durumunda ($f_{1,28}=p \geq 0.05$) ve diğer alt boyutlarında bilişsel ($f_{1,17}=p \geq 0.05$) ve psikolojik ($f_{9,50}=p \geq 0.05$) anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Araştırmanın ikinci alt amacının f maddesi olan üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin kardeş sayısı değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla yapılan ANOVA analizi sonuçlarına Tablo 9’da yer verilmiştir.

Tablo 9. Üniversite Öğrencilerinin TÖKKÖ Düzeylerinin Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Faktör	Varyans kaynağı	Sd	Kareler toplamı	Kareler ortalaması	F	P	Fark
Bilişsel	Gruplar arası	2	21,791	10,896	,963	,038	3-1
	Gruplar içi	178	2014,838	11,319			3-2
	Genel	180	2036,630				
Davranışçı	Gruplar arası	2	,591	,296	,040	,961	
	Gruplar içi	178	1323,022	7,433			
	Genel	180	1323,613				
Psikolojik	Gruplar arası	2	5,559	2,779	,441	,644	
	Gruplar içi	178	1120,707	6,296			
	Genel	180	1126,265				
Genel puan	Gruplar arası	2	20,254	10,127	,186	,830	
	Gruplar içi	178	9668,906	54,320			
	Genel	180	9689,160	10,896			

Tablo 9'da üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin kardeş sayısı değişkenine göre farklılaşma durumlarına ilişkin ANOVA analizi sonuçları yer almaktadır. Tabloda görüleceği üzere ölçme aracının bilişsel alt boyutunda 7 ve üzerinde kardeş sahibi olan öğrenciler ile 1-3 arası kardeş sayısına sahip üniversite öğrencileri arasında 7+ üstünde kardeşe sahip öğrenciler lehine, ($f_{,963}=p\leq 0.05$), Yine 7+ üzerinde kardeş sahibi olan öğrenciler ile 4-6 arasında kardeş sahibi olan öğrenciler arasında 7+ üstünde kardeşe sahip öğrenciler lehine, ($f_{,963}=p\leq 0.05$), anlamlı bir farklılaşmanın olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin genel puan durumunda ($f_{,186}=p\geq 0.05$) ve diğer alt boyutlarında davranışçı ($f_{,040}=p\geq 0.05$) ve psikolojik boyutlarında ($f_{,441}=p\geq 0.05$) anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Sonuç ve Tartışma

Bu bölümde araştırma sonucu elde edilen bulguların analizlerine ilişkin sonuçlara ve bu sonuçlarla ilgili literatür tartışmasına yer verilmiştir.

Bu çalışmada öncelikle üniversite öğrencilerinin topluluk önünde konuşma kaygı düzeylerini incelemek amaçlanmıştır. Ayrıca araştırmanın alt amaçları kapsamında öğrencilerin topluluk önünde konuşma kaygı düzeylerinin cinsiyete göre, yaşa göre, devam ettikleri bölüme göre, ebeveynlerin eğitim düzeylerine göre, kardeş sayısına göre, yaşadığı yere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelenmiştir. Araştırma sonucundaki bulgulardan elde edilen sonuçlar bütün alt amaçlara yanıt olacak şekilde aşağıda verilmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre çalışmaya katılan üniversite öğrencilerinin %74'ü kız, %26'sının erkek öğrencilerden oluştuğu görülmüştür. Bu sonuca göre kız öğrencilerinin erkek öğrencilere göre daha aktif oldukları söylenebilir. Yaş değişkenine göre çalışmaya katılanları en çok %34,3 (21-23) yaş aralığındaki öğrenciler oluşturmuştur. Bölüm değişkeni incelendiğinde, en çok turizmden (%19,9) öğrenci katıldığı görülmektedir. Anne eğitim durumu incelendiğinde en çok (%63'ü) üniversite mezunu olduğu belirlenmiştir. Baba eğitim durumu incelendiğinde babaların en çok kısmının (%37'si) üniversite mezunu olduğu tespit edilmiştir. Yaşadığı yer incelendiğinde, öğrencilerin en çok kısmının (%35,4ü) köyde yaşadığı belirlenmiştir. Kardeş sayısı değişkeni incelendiğinde öğrencilerin çoğunluğunun %37,6 (4-6) kardeşinin olduğu belirlenmiştir.

Üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin aritmetik ortalamasına bakıldığında 4.94 olarak hesaplanmıştır. Bu değer ölçeğin değerlendirme aralıkları dikkate alındığında *kararsızım* seçeneğine denk geldiği anlaşılmaktadır.

Toplum önünde konuşma kaygısı düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşma durumlarına bakıldığında yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda ölçme aracının bütün boyutlarında anlamlı farklılık görülmemiştir. Bu sonucu destekleyen çalışmada, Yıldız (2015), sosyalleşme düzeyleri açısından bakıldığında kadın ve erkek öğrenciler arasında herhangi bir farklılığın olmadığı tespit etmiştir. Bununla beraber alanyazında farklı sonuçlara ulaşan çalışmalarda bulunmaktadır. Akalın (2020) çalışmasına göre öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin

cinsiyete göre farklılaştığı ve kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre konuşma kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucunu belirtmiştir.

Yaş değişkenine göre farklılaşma durumu incelendiğinde ölçme aracının bilişsel alt boyutunda 18-20 yaş arası üniversite öğrencileri ile 21-23 ve 24-26 yaş arasındaki öğrenciler arasında yapılan karşılaştırmada, 18-20 yaş arası üniversite öğrencileri lehine anlamlı bir farklılaşma görülmüştür. Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyleri ve iletişim becerileri arasındaki ilişkilerin Tolguç (2020) cinsiyetlere göre incelediğinde 1. sınıftan ve 3. sınıfa kadar dâhil olan sürede iletişim becerilerinin arttığını, fakat 4. sınıfta azaldığını belirtmiştir. Psikolojik alt boyutunda 27 ve üzerindeki yaşlar da olan üniversite öğrencileri ile 18-20 yaş aralığında olan üniversite öğrencilerin arasında yapılan karşılaştırmada 27+ üzeri yaşta olan üniversite öğrencileri lehine ($f_{1,27}=p\leq 0.05$) anlamlı bir farklılaşma gözlenmiştir. Bu sonucu destekleyen çalışmada Tolguç (2020) sınıf düzeyi yükseldikçe iletişim becerilerinin arttığını belirlemiştir. TÖKKÖ ölçeğinin geneli ve diğer boyutlarda anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Diğer bir deyişle Topluluk önünde konuşma kaygısı düzeyleri açısından daha genç üniversite öğrencilerinin daha rahat kendilerini ifade ettikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra bu sonuçları desteklemeyen Korkut (2018), 20-24 yaşları arasındaki gençlerin iletişim becerilerinin 15-19 yaşları arasındaki gençlerden daha iyi olduğu sonucuna varmıştır. Bunun nedeni olarak ergenlik döneminde bilişsel, zihinsel ve dış dünyayı algılamadaki değişikliklerin ileri sürüldüğünü belirtmiştir. Psikolojik alt boyutu sonucuna göre 27 yaş ve üzeri öğrencilerin toplum önünde kendini daha rahat ifade ettiği görülmüştür. 27 ve üzeri yaştaki öğrencilerin 18-20 yaş arası öğrencilere göre daha tecrübeli ve bilgili olduğu düşünülebilir. Bu çalışmayı destekleyen Khan (2009); Nayeem (2015); Değerli (2020) tarafından yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlara göre 18-20 yaş ve 21-23 yaş grubu arasındaki öğrencilerin kişilerarası iletişim kaygısı düzeyi, 27-29 yaş arasındaki öğrencilere göre daha yüksek seviyededir. Benzer şekilde 18-20 yaş ve 21-23 yaş arasındaki öğrencilerin, 27-29 yaş arasındaki öğrencilere göre genel iletişim kaygısı düzeyinin anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğunu belirtilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin bölüm değişkenine göre farklılaşma durumları incelendiğinde ölçme aracının bilişsellik alt boyutunda RTS ve PDR bölümleri arasında RTS lehine, Turizm ve Ziraat grupları arasında turizm bölümü lehine anlamlı bir farklılaşmanın olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin genel puan durumunda ise Turizm ve Tarih bölümleri arasında Turizm bölümü lehine anlamlı bir farklılaşmanın olduğu gözlenmiştir. Bu sonuçları dikkate alarak RTS bölümünün öğrencilerinin tüm çalışmalarında topluluk önünde konuşmaya yönelik daha çok ders aldıkları ve o konuda daha çok çalıştıkları düşünülebilir. Turizmin ziraata göre daha çok dışa dönük bir meslek olduğu yani turizmdeki derslerin ve işlenen konuların büyük bir çoğunlukta sosyal yapıya dönük olduğu söylenebilir.

Üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin anne eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşma durumları incelendiğinde bilişsel alt boyutunda lise mezunu annelerin çocukları lehine, davranışçı alt boyutunda lise mezunu annelerin çocukları lehine anlamlı bir farklılaşma gözlenmiştir. TÖKKÖ ölçeğinin geneli sonucunda da yine lise mezunu annelerin çocukları lehine anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir deyişle topluluk önünde konuşma kaygısı düzeyleri açısından lise mezunu annelerin çocuklarının daha rahat kendilerini ifade ettikleri görülmektedir. Bu sonuçları dikkate alarak lise mezunu annelerin çocuklarıyla daha çok beraber zaman geçirdiği, çocuklarıyla ilgilendiği düşünülebilir. Anne babanın çocuğa olan ilgisinin, sevgisinin çocuklarının topluluk önünde konuşmasını etkilediği söylenebilir. Bununla beraber alanyazında farklı sonuçlara ulaşan araştırmalarda bulunmaktadır. Akalın (2020) çalışmasında öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin anne ve baba eğitim düzeyine göre farklılaştığı, ebeveynlerin eğitim seviyesi arttıkça öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin düştüğü sonucunu bulmuştur. Bu durumun sebebi olarak eğitim seviyesi yüksek olan ailelerin çocuklarına daha fazla konuşma fırsatı veriyor olabileceğini belirtmiştir. Arslan (2018)'in yürütmüş olduğu çalışmada da ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygılarının anne ve baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı olarak farklılaştığını belirtmiştir. Yıldırım (2015) tarafından yapılan araştırma sonucunda öğrencilerin genel konuşma kaygısı anne eğitim düzeyi ve baba eğitim düzeyi açısından karşılaştırıldığında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

Ebeveynlerin eğitim düzeyleri arttıkça öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin azaldığı sonucu bulunmuştur. Bu araştırmanın sonuçları mevcut araştırmanın bulgularıyla çelişmektedir.

Üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin baba eğitim düzeyine göre farklılaşma durumu incelendiğinde anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir deyişle baba eğitim düzeyleri öğrencilerin TÖKKÖ düzeyleri istatistiki açıdan anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır.

Üniversite öğrencilerinin TÖKKÖ düzeylerinin yerleşim değişkenine göre farklılaşma durumu incelendiğinde ölçme aracının davranışçı alt boyutunda köyde yaşayan öğrenciler ile şehirde yaşayan üniversite öğrencileri arasında köyde yaşayan öğrenciler lehine anlamlı bir farklılaşmanın olduğu belirlenmiştir. Köyde yaşayan insanların şehirde yaşayan insanlara göre topluluk önünde kendini daha iyi ifade ettikleri belirlenmiştir. Bu sonuçları dikkate alarak köyde yaşayan insanlar topluluk içerisinde sürekli etkileşim halinde, şehirde yaşayanlar ise kalabalık olmasına rağmen daha lokal bir yaşantılarının olduğu yani herkesin kendi işinde olduğu düşünülebilir. Ölçeğin genel puan durumunda ve diğer alt boyutlarında bilişsel ve psikolojik anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir. Erdoğan (2018) tarafından yapılan çalışmada grup iletişim kaygısı, toplantı iletişim kaygısı ve kişilerarası iletişim kaygısı boyutlarında yaşamının büyük bölümünü köyde geçirmiş olan katılımcıların ortalamalarının diğer grupların tamamından daha yüksek olduğu saptanmıştır. Buna göre hayatının büyük bir bölümünü köyde geçirmiş olan katılımcıların iletişim kaygısı seviyesi, yaşamının büyük bölümünü büyükşehirde geçiren katılımcılardan daha yüksek bulunmuştur. Bu araştırmanın sonuçları mevcut araştırmanın bulgularıyla çelişmektedir.

Üniversite öğrencilerinin kardeş sayısı değişkenine göre farklılaşma durumu incelendiğinde ölçme aracının bilişsel alt boyutunda 7 ve üzerinde kardeş sahibi olan öğrenciler ile 1-3 arası kardeş sayısına sahip üniversite öğrencileri arasında 7+ üstünde kardeşe sahip öğrenciler lehine, yine 7+ üzerinde kardeş sahibi olan öğrenciler ile 4-6 arasında kardeş sahibi olan öğrenciler arasında 7+ üstünde kardeşe sahip öğrenciler lehine anlamlı bir farklılaşmanın olduğu belirlenmiştir. Kardeş sayısı 7 ve üzeri olan üniversite öğrencilerinin topluluk önünde kendini rahat ifade ettiği görülmüştür. Bu sonuçları dikkate alarak kardeş sayısının fazlalığının topluluğa en yakın durum olduğu söylenebilir. Ölçeğin genel puan durumunda ile diğer alt boyutlarında davranışçı ve psikolojik boyutlarında anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir. Gözlemlenen öğrencilerin konuşma kaygılarının kardeş sayılarına göre farklılaştığıdır. Kardeş sayısı daha fazla olan öğrencilerin genel konuşma kaygı düzeyleri daha yüksek çıkmıştır. Ebeveynlerin sahip oldukları çocuk sayılarının onlarla geçirdikleri süreyi etkilediği düşünüldüğünde bir çocukla geçirilen süre iki ve daha fazla çocukla geçirilen süreden daha fazladır. Bu yüzden tek kardeş olan çocukların ebeveynleriyle daha fazla vakit geçirecekleri ve konuşma kaygı düzeylerinin daha düşük çıkacağı söylenebilir. Yıldırım (2015) tarafından yapılan çalışmada ortaokul öğrencilerin genel konuşma kaygı düzeyleri, kardeş sayısı üç olanların konuşma kaygısı kardeşi olmayanlara göre ve kardeş sayısı bir ile iki olanların konuşma kaygısından daha yüksek bulunmuştur. Yıldırımın yapmış olduğu çalışma sonuçları bu çalışma sonucunu destekler niteliktedir.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur;

- 1- Toplum karşısında konuşmayı sağlayacak etkinliklerin alt sınıflardan itibaren başlanması,
- 2- Her bölümde öğrencilerin kendilerini ifade edebilecekleri dersler konulması,
3. Ailelere yönelik çocuk yetiştirme konusunda ve çocukların kendilerini ifade edebilmeleri konusunda destek olacak eğitim programlarının düzenlenmesi.

Etik Beyan

“Üniversite Öğrencilerinin Topluluk Önünde Konuşma Kaygı Düzeyinin Belirlenmesi” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Kaynakça

- Arslan, A. (2012). Üniversite Öğrencilerinin "Topluluk Karşısında Konuşma" İle İlgili Çeşitli Görüşleri. *Turkish Studies*, 7(3), 221-231.
- Arslan, A. (2018). Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygıları ve akademik öz-yeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *International E-Journal of Educational Studies*, 2(3), 26-43.
- Akalın, S. (2020). Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Araştırma makalesi. *Education Journal*, Kastamonu.
- Bartholomay, E. M., & Houlihan, D. D. (2016). Public Speaking Anxiety Scale: Preliminary Psychometric Data and Scale Validation. *Personality and Individual Differences*, 9(4), 211-215. doi:10.1016/j.paid.2016.01.026
- Bakırcıoğlu, R. (2016). Ansiklopedik Eğitim ve Psikoloji Sözlüğü. (İkinci b.). Ankara: Anı.
- Bilmez, B. (2021). Ortaokul Öğrencilerinin Topluluk Karşısında Konuşmasını Etkileyen Unsurlar. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Sayı: 119, s. 268-285.
- Burak, İ. (2005). Yaşamın dili iletişim. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Ceylan, H. (2011). Üniversite Öğrencilerin Sosyal Kaygı Düzeylerinin Yordanması. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Çağlar, K. (2018). Herkes için etkili iletişim stratejileri. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Çakmak, V. (2014). İletişim kaygısının sosyal medya kullanımı üzerine olan etkisi: Üniversite öğrencileri üzerine örnek olay incelemesi (Doktora Tezi). *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi*, Konya.
- Çetinkaya, B. (2017). Etkili iletişim için gerekçeli yaşamak. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demir, T., & Melanlıoğlu, D. (2014). Speaking Anxiety Scale For Secondary School Education Students: Validity And Reliability Study. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 47(1), 103-124.
- Değerli, N. (2020). Üniversite öğrencilerinin iletişim kaygısı düzeyleri üzerine uygulamalı bir çalışma. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. *Selçuk üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü*, Konya.
- Erdoğan, Ö. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Topluluk Önünde Konuşma Kaygısının Nedenleri ve Geliştirilen Baş Etme Mekanizmaları. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (47): 76-83.
- Erdoğan, Ö. (2018). İletişim Kaygısı Gelişiminde Aile İletişim Kalıpları Ve Paradoksal (Çift Bağ) İletişimin Etkisinin İncelenmesi. Doktora Tezi, *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul.
- Kavruk, H., & Deniz, E. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Kaygıları (Samsun ili Örneği). *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 15, 63-89.
- Korkut, F. (2018). Yetişkinlerin Cinsiyetlerine, Yaşlarına ve Kişilik Özelliklerine Göre İletişim Becerilerinin İncelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, Cilt:15, Konu:4, 2305-2321, s.2307.
- Khan, S. (2009). Evaluation Of Communication Apprehension Among First Year And Final Year Pharmacy Undergraduates. *Journal of Clinical and Diagnostic Research*.
- Nayeem, N. (2015). Communication Apprehension and Its Effect on Pharmacy Undergraduates. *World Journal of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences*, 4 (12), 951-957.
- Öztürk, M., Sayar, K., Uğurad, I. & Tüzün, Ü. (2005). Sosyal fobisi olan çocukların annelerinde sosyal fobi yaygınlığı. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 15, 60-64
- Özden, M. (2018a). Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma hakkında geliştirdikleri metaforlar. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 347-357.
- Özkan, E. & Kınay, İ. (2015). Öğretmen Adaylarının Konuşma Kaygılarının İncelenmesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Örneği). *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitimi (TEKE) Dergisi*, 4(3), 1290-1301.
- Sargın, M. (2006). İlköğretim Öğrencilerinin Konuşma Becerilerinin Değerlendirilmesi Muğla İli Örneğinde. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tolguç, G. (2020). Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyleri ve iletişim becerileri arasındaki ilişkilerin cinsiyetlere göre incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul gelişim üniversitesi, Lisansüstü eğitim enstitüsü, İstanbul.
- Vertue, M. F. (2003). From adaptive emotion to dysfunction: An attachment perspective on social anxiety disorder. *Personality and Social Psychology Review*, 7 (2), 170-191.
- Yıldız, Y. (2015). Spor Yapan Ve Spor Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Ve Mutluluk Düzeylerinin İncelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*, Muğla.
- Yıldırım, G. (2015). Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygıları, Yüksek Lisans Tezi. *Uşak Üniversitesi*, Uşak.
- Zillioğlu, M. (1996). İletişim nedir? İstanbul: Cem Yayınevi.

EXTENDED SUMMARY

The aim of this study is to determine the public speaking anxiety levels of university students. In order to achieve this aim, answers were sought to the questions of whether university students'

public speaking anxiety levels differ according to gender, age, department they attend, education level of parents, number of siblings, and place of residence. In the study, a descriptive survey model, which is one of the quantitative research types, was used to determine the public speaking anxiety levels of university students. The study group of the research consisted of 181 students who voluntarily answered the scale in the study, studying at Kyrgyzstan Turkey Manas University in the 2022-2023 academic year. The scale was used as a quantitative data collection tool. The data collection tool used in the research consisted of two parts. In the first part, a socio-demographic field with 7 items was included in order to determine the gender, age, department, place of residence, educational status of the parents, and the number of siblings of the students prepared by the researchers. In the second part, Public Speaking Anxiety scale developed by Bartholomay and Houlihan (2016) and adapted into Turkish by Çabuker (2020) was used. The 16-item scale aims to measure public speaking anxiety. The statements in the scale were created in five-point Likert type as "never", "very little", "partly", "very", "extremely". It is scored from 1 to 5, starting with the "never" option. The scale consisted of four sub-dimensions (cognitive, behavioral, psychological, reverse items). In order to determine whether parametric or non-parametric tests will be used in the analysis of the data, it was checked whether the data were normally distributed. Whether it fulfills the normal distribution condition or not, extreme values were determined and removed from the data set. In order to determine the normal distribution, the results of Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk tests were examined first and it was seen that the results were significant in both test types. Later, in the studies conducted in the field of Social Sciences, these values were examined, since it is possible to understand whether the data has the characteristic of normal distribution, mostly with the values of kurtosis (Skewness) and skewness (Kurtosis). It was determined that the kurtosis value of the data was 0.36 and the skewness value was .00. Parametric tests were used since the kurtosis and skewness values of this study were between +2 and -2. While calculating the differentiation status of the independent variables, the digital fluency level was examined with the two categorical variables and the differentiation status with the independent samples t-test, and the multivariate ANOVA analysis. The r effect formula was used to calculate the independent samples t-test effect value. According to the research findings, it was determined that the PSAS levels of the university students corresponded to the undecided option according to the arithmetic mean. When the gender variable was examined, no significant difference was observed between women and men in all dimensions of the measurement tool. When the differentiation status according to the age variable was examined, a significant difference was found in favor of university students between the ages of 18-20 and students between the ages of 21-23 and 24-26 in the cognitive sub-dimension. According to the psychological sub-dimension, a significant difference was observed in favor of university students aged 27 and over in the comparison between university students aged 27 and over and university students aged 18-20. There was no significant difference in the overall PSAS scale and in other dimensions. According to the department variable, a significant difference was found between the RTS and PDR departments in the cognitive sub-dimension, in favor of RTS, and between the Tourism and Agriculture groups in favor of the Tourism department. In the overall score of the scale, it was observed that there was a significant difference between the Tourism and History departments in favor of the Tourism department. According to the mother education level variable, a significant difference was found in the cognitive and behavioral sub-dimension in favor of the children of high school graduate mothers. In the t test calculated for the overall PSAS scale, it was concluded that the mothers who graduated from high school differed significantly in favor of their children. In other words, in terms of public speaking anxiety levels, it is seen that the children of high school graduate mothers express themselves more easily. PSAS levels of the students do not differ statistically significantly according to the education levels of the fathers. When the differentiation status according to the settlement variable was examined, it was determined that there was a significant difference in favor of the students living in the village between the students living in the village and the university students living in the city in the behavioral sub-dimension of the measurement tool. No significant difference was observed in the general score of the scale and in cognitive and psychological dimensions. When the differentiation status of university students according to the number of siblings variable was examined, it was concluded that there was a

significant difference in favor of students with 7 or more siblings and university students with 1-3 and 4-6 siblings in the cognitive sub-dimension of the measurement tool. Again, it was determined that there was a significant difference between the students who have more than 7 siblings and those who have 4-6 siblings in favor of the students who have more than 7 siblings. No significant difference was observed in the general score and psychological dimensions of the scale. According to the results obtained from the research findings, it is recommended to start the activities that will enable speaking in front of the public starting from the lower classes, to include classes in which students can express themselves in each department, and to organize educational programs that will support families in raising children and expressing themselves.